

Посвећеност очувању културне баштине

Мима Гаврилов
Градска библиотека Панчево
mimagavrilovmim@yahoo.com

Динић Ђорђевић, Слађана. *Конзерваторска сведочења*. Панчево: Градска библиотека Панчево; Историјски архив Панчева, 2011.

Конзерваторска сведочења, дело сликарке и конзерваторке Слађане Динић Ђорђевић, представљају сликарско-конзерваторску документацију о заштићеним ликовним делима у граду Панчеву и насељеним местима. Монографију је објавила Градска библиотека Панчево, а суиздавач је Историјски архив Панчева. Подржана је и од стране града Панчева, Покрајинског Секретаријата за културу и Министарства културе Републике Србије.

Обавеза сваког конзерватора је израда описне, техничке и фото-документације, као и објављивање резултата конзервације и рестаурације ликовних дела и њихове презентације у форми конзерваторских досијеа. Ова књига је управо то, драгоцен конзерваторски дневник који ће послужити афирмацији стручних служби и заштитарима културне баштине и исто тако упознати јавност са споменицима културе на којима су спроведене мере техничке заштите.

Ауторка је желела да ова публикација буде трајни документ, својеврсни траг о споменицима културе на којима је радила и стицала искуство, дала свој допринос и допринела њиховом очувању. Публикација је, по речима Јована Пантића, музејског саветника и рецензента ове књиге,

изразито значајна ако се узме у обзир и то да је врло мало конзерватора и рестауратора који ће се латити пера и написати књигу о свом раду. Рестауратори и конзерватори, запослени у установама заштите, остављају мало трагова о својој делатности, тако да је ова књига врло ретка публикација, уједно и пример за струку. *Конзерваторска сведочења* обилују илустративним примерима, систематична су, методолошки зрела и дају прави увид у конзерваторску проблематику. У публикацији је приказан део систематизоване документације настале пре, у току, и после конзервације и рестаурације ликовних дела.

Слађана Динић Ђорђевић се професионално бави конзервацијом и рестаурацијом од 1983. године. На просторима Панчева и околних места, као заштитник културне баштине, ангажована је од 1988. године. Публикација представља сведочанства протеклих тридесет година рада на уметничким делима која представљају покретне или непокретне споменике културе. *Конзерваторска сведочења* обухватају текстове о заштити зидног и штафелајног сликарства које је ауторка претходно објавила у *Гласнику Друштва конзерватора Србије*.

Завичајни фондови

Александар Радовић
Библиотека Матице српске, Нови Сад
araddovic@yahoo.com

Вукићевић, Дејан. *Завичајни фондови*. Београд: Службени гласник; Инђија: Народна библиотека „Др Ђорђе Натошевић“, 2011.

Ни библиотекарство у ери глобализације и дигитализације не може да занемари значај и допринос завичајног фонда као посебног сегмента савремене науке о књизи. Напротив.

У домаћем библиотекарству пажња ка завичајним фондовима усмерава се педесетих година XX века. Тада је

(1953) Народној библиотеци Србије покренуто питање реорганизације библиотечке мреже и формирања „завичајних одсека“ иако је до појаве *Мейодског упућивања за формирање и вођење завичајних фондова у оштинским народним библиотекама* (1982) Десанке Стаматовић протекло три деценије.

Дејан Вукићевић (1965) у публикованој докторској дисертацији *Завичајни фондови* одбрањеној на Филолошком факултету у Београду (2010), истиче амбицију „да са што више аспеката осветли феномен завичајних фондова, да обухвати све што има икаквих додирних тачака са њима, те да се они сами сагледају у својој развојној перспективи.“¹

У дванаест поглавља *Завичајних фондова* аутор разматра концепције библиотекарске завичајне делатности користећи совјетска (руска), англо-америчка и (условно) јужнословенска искуства. Проблематика ових фондова обрађена је проблемски, историјски и дескриптивно-аналитички.

Вукићевић напомиње да се појам завичаја може схватити од најмањих микрообласти до најширих регија и да ни међу библиотекарицима не постоји јединствено мишљење о „територијалности“ тзв. завичајног фонда. У прилог релативности и духовне ширине тог појма дати су у „Уводу“ „завичајни“ стихови Хелдерлина, Црњанског, Исидоре Секулић и Ива Андрића.

Аутор *Завичајних фондова* приликом рада на докторској тези констатује да „најозбиљнији стручни састанак на тему завичајних фондова свакако јесте саветовање *Сшање и йерсијективне развоја завичајних фондова...*“² одржано крајем 2000. године у Чачку. Већ је тада констатовано да „завичајне збирке представљају врло значајан извор података за рад на скоро свим типовима библиографија.“³ Дејан Вукићевић констатује да су том приликом поднета 32 стручна рада.

Централно место публикације *Завичајни фондови* су „Завичајни фондови општинских библиотека Србије (анализа)“. У њему методолошки доследно, уз обиље статистичких података, обрађује територијални и организациони аспект

¹ Дејан Вукићевић, *Завичајни фондови* (Београд: Службени гласник; Инђија: Народна библиотека „Др Ђорђе Натшевић“, 2011), [9].

² Исто, 22.

³ Здравка Радуловић, „Завичајне збирке као библиографски извори“, у *Сшање и йерсијективне развоја завичајних фондова: [зборник радова са саветовања библиошешкара Србије одржаној 14. и 15. децембра 2000. године у Чачку]* (Чачак: Градска библиотека „Владислав Петковић-Дис“, 2004), 18.

завичаја о којем су писали, између осталих, Димитриј Сергејевич Лихачов, Мајкл Рид и словеначки научник Славко Кременшек. Анализа је рађена на основу података прикупљених током 2008. године из Завичајних одељења од Аде (Народна библиотека „Сарваш Габор“) до Библиотеке шабачке. На основу монографских и серијских публикација, старе и ретке књиге и легата, односно каталога, картотека и регистара, као и програма за обраду грађе у фондовима библиотека у Србији, формиран је „паноптикум“ српског библиотекарства. Дејан Вукићевић констатује и да „на завичајним фондовима у Србији ради укупно 103 запослена...“⁴

Посабан квалитет „мајсторског писма“ Дејана Вукићевића је што *Завичајни фондови* пружају дефиниције библиотечке грађе. Штампани материјал је евидентиран од монографских и серијских публикација до ситног документационог материјала, а највећи број појмова везан је за хетерогену некњижну грађу. Поглавље „Збирке у завичајном фонду“ Вукићевићеве докторске студије у великој мери „решава“ дилеме библиотекара у професионалном раду. С друге стране, у *Завичајним фондовима* набројани су стандарди (простор, кадар, опрема и техника) без којих је готово немогуће квалификовати допринос завичајних одељења раду не само српских библиотека.

Посебно поглавље посвећено је Завичајном фонду Библиотеке Матице српске. Аутор истиче његове специфичности са језичког (окупља публикације на више језика) и стручног становишта („поседује више врста каталога...“)⁵

Акрибичност Дејана Вукићевића потврђена је и у последњим поглављима *Завичајних фондова*. Литература „заузима“ трећину књиге, а броји 1.357 библиографских јединица. На основу увида у периодичну грађу фонда Народне библиотеке Србије, наведени су библиотекарски часописи и листови који су претходних деценија посветили пажњу овим вредним и значајним фондовима.

⁴ Дејан Вукићевић, *Завичајни фондови* (Београд: Службени гласник; Инђија: Народна библиотека „Др Ђорђе Натшевић“, 2011), 161.

⁵ Исто, 165.

Библиотеке будућности већ данас

Весна Арсић
Библиотека града Београда
vesnaarsic@gmail.com

Јасмина Нинков. *Библиотеке XXI века*. Београд: Чигоја штампа, 2010.

„Пред вама су савремени текстови, написани или изговорени на домаћим и страним стратешким конференцијама са циљем да се стручној јавности, пре свега доносиоцима одлука али и ширем слоју заинтересованих, пруже

аргументи који подржавају знање и реч, веровање у савременску али и модерну библиотеку, као незаобилазни

